

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1092. MEDDELELSE

75. ÅRGANG 31. MAJ 1973

Udgivet af
Statens
Planteavlsvvalg

Statens Forsøgsstation, Hornum, 9600 Aars

Sortsforsøg med Lave Roser 1969-71 Thehybrider og Grandiflora

Poul E. Brander

Indledning

Formålet med forsøget har været at finde frem til de sundeste og mest dyrkningsværdige sorter til friland.

Sortsforsøget blev udført i årene 1969-71 ved Virum og ved Hornum med 53 sorter af *Thehybrider* (H.T.) og *Grandiflora* (Gr.), der benævnes storblomstrede roser (tabel 1).

Sorterne indsamledes i 1967-68 og blev formieret ved podning i væksthuse i efteråret 1968 og vinteren 1969 på *Rosa multiflora*.

Metode

Anlæggelsen af forsøget skete i maj 1969. I forsøgsperioden er der ikke foretaget vinterdækning, og der er kun foretaget bekæmpelse af skadedyr ved meget kraftige angreb, medens der ingen bekæmpelse er foretaget af svampesygdomme. Som kontrolsorter er anvendt 8 af de bedste sorter fra forsøget 1967-68 (940. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur).

Der er udført registreringer i 1970 og 1971. Forsøgsstationens personale har udført registreringer af blomstringsperiodernes længde, overvintring og sygdomsangreb, hvor meldug, stråleplet og rust er registreret hver for sig, men sammenregnet til et delværdital for sundhed.

Ved bedømmelser af løvet, væksten, blomsterri- gdommen samt blomstens egenskaber har der

medvirket en dommerkomité 3-4 gange hver sommer.

Ved bedømmelserne er der anvendt en karakter- skala fra (0) 1-10, hvor 10 betyder det i dyrk- ningsmæssig henseende bedste, og 1 det dårligste, og hvor 0 kun er anvendt ved egenskaber, som gør sorten værdiløs, ikke overvintrer, dør på grund af sygdomme eller ikke blomstrer.

Registreringerne af blomstringsperiodens læng- de er omregnet til karakterer (0-10), og ud fra disse karakterer samt de øvrige indsamlede karakterer er beregnet et gennemsnit, et *værdital* for hvert af de to forsøgssteder. Dernæst er beregnet et gen- nemsnit for hele forsøgsperioden et samlet *værdi- tal*, der er udtryk for sortens samlede dyrknings- værdi set i forhold til de øvrige sorter.

For at lette overskueligheden er værditalle- ne omregnet til forholdstal, en skala fra 0 til 200, hvor værditallet 100 udtrykker en gennemsnits- værdi, desto højere tal jo større dyrkningsværdi. Ved beregning af værditalle- ne er der anvendt for- skellige vægte for de forskellige egenskaber, af- hængig af egenskabets betydning for den samlede dyrkningsværdi.

Egenskaber som sundhed og overvintring til- lægges stor betydning, og derfor er delværdital- le- ne for disse egenskaber trukket frem i meddelel- sen, men tallene indgår også i det samlede værdi- tal.

Tabel 1. Thehybrider og Grandiflora (storblomstrede roser) 1970-1971

Farvegrupper Sorter	Klassifi- cerings- gruppe	Farve	Samlet værdi- tal	Virum værdi- tal	Hor- num værdital	Over- vin- tring	Sund- hed
A	B	C	D	E	F	G	H
<i>Hvide</i>							
'Mount Shasta'	Gr.	hvid, center grønlig gul	89	88	85	124	115
'Westfield Star'	HT	hvid-lys gråhvid	86	85	82	102	103
<i>Gule</i>							
'American Heritage'	HT	bleg-gul	85	85	80	84	75
'Beaute'	HT	strålende-bleg orangeagtig gul	—	—	116	107	125
'Guldkrone'	HT	strålende gul	70	128	43	116	104
'King's Ransom'	HT	stærk-lys gul	120	116	116	65	150
'Memoriam'	HT	bleg - meget bleg gul	81	100	66	111	54
'Mrs. Pierre S. Du Pont'	HT	meget lys gul	73	44	97	103	113
'Peer Gynt'	HT	livlig - stærk gul, randen stærk til bleg rød	181	174	175	96	151
'Tapestry'	HT	stærk orangeagtig gul	—	—	90	90	145
<i>Laks-orange</i>							
'Amitié'	HT	livlig-lys gullig, orange, center lys gul	—	—	46	40	80
'Anne-Marie Trechslin'	HT	middelrød til lysrød m. gull. orange	—	—	54	108	81
'Hommage d'Anjou'	HT	lys-bleg rød til bleg rødorange	111	115	103	104	87
'Miss France'	Gr.	livlig-stærk rød	113	83	133	129	106
'Mojave'	HT	livlig-stærk rød (mørkorange)	115	102	119	122	101
'Montezuma'	Gr.	middel-purpuragtig rød	97	85	101	114	74
'Queen Fabiola'	HT	livlig-strålende purpuragtig rød	68	69	64	85	60
'Souv. de Jacques Verschuren'	HT	stærk-bleg gullig orange, center gull.	48	51	44	80	73
<i>Lyserøde</i>							
'Arianna'	HT	lys-bleg purpuragtig rød	—	—	121	106	85
'Belle Epoque'	HT	strålende til lys purpuragtig rød	89	98	79	113	116
'Capistrano'	HT	livlig rød purpur (mørkrosa)	—	—	88	63	125
'Meichim'	HT	lys-bleg purpuragtig rød	—	—	101	107	95
'First Love'	HT	meget bleg rød	104	100	100	6	137
'Kordes Perfecta Superior'	HT	livlig rødlig purpur	106	91	112	115	121
'Mme. Caroline Testout'	HT	meget bleg rødlig-purpur	74	67	76	131	47
'Royal Highness'	HT	lys-bleg purpuragtig rød	86	108	70	83	129
'Wendy Cussons'	HT	stærk rødlig purpur (mørkrosa)	104	122	88	110	117
'Margaret'	HT	lys-bleg purpuragtig rød, center gull.	92	129	69	130	100
<i>Mørkerøde</i>							
'Barcarolle'	HT	livlig purpuragtig rød	—	—	139	129	135
'Brandenburg'	HT	dyb purpuragtig rød	—	—	96	129	104
'Crimson Duke'	HT	dyb purpuragtig rød	96	87	98	125	49
'El. Capitan'	Gr.	dyb purpuragtig rød	124	124	118	117	109
'Ernest H. Morse'	HT	dyb purpuragtig rød	150	143	147	126	133

Tabel 1 fortsat.

Farvegrupper Sorter	Klassifi- cerings- gruppe	Farve	Samlet værdi- tal	Virum værdi- tal	Horn- num- værdital	Over- vin- tring	Sund- hed
A	B	C	D	E	F	G	H
'Kaiserin Farah'	HT	dyb purpuragtig rød	—	—	99	102	111
'New Style'	HT	dyb purpuragtig rød	89	100	78	117	131
'Olé'	Gr.	dyb rød	—	—	121	152	139
'Papa Meilland'	HT	dyb purpuragtig rød til mørk purpur	88	108	72	90	51
'Peter Frankenfeld'	HT	stærk-middel rødlig purpur	121	113	119	102	140
'Pharaon'	HT	dyb purpuragtig rød	—	—	113	129	48
'Red Queen'	HT	dyb purpuragtig rød	117	103	120	117	131
'Samourai'	HT	mørk-dyb rødlig purpur	104	123	88	130	116
<i>Lilla-blå</i>							
'Lady X'	HT	lys rødlig purpur	75	85	66	128	82
'Sterling Silver'	HT	bleg violet	94	104	83	20	92
<i>Tofarvede</i>							
'Ambossfunken'	HT	middel-lys purpuragtig rød med gul- lig orange striber	—	—	53	107	85
'Abricot Nectar'	HT-F	strålende-bleg orange center gul . . .	—	—	45	6	70
'Cleopatra'	HT	dyb purpuragtig rød bagsiden grøn- lig hvid, center gullig	101	89	104	63	80
'Docteur Valois'	HT	dyb purpuragtig rød, bagsiden oran- geagtig gul	—	—	116	74	68
'Elite'	HT	lys purpuragtig rød, center gullig . .	—	—	55	85	109
'Kordes Perfecta'	HT	lys orange gul, rand lys purpuragtig rød, center stærk lys gul	125	116	124	113	130
'Liberty Bell'	HT	lyserød med gul	37	15	65	98	81
'Lucky Lady'	HT	lys-bleg rødorange, bagsiden bleg purpuragtig rød	—	—	145	129	89
'Minna Lerche Lerchenborg'	HT	lys-bleg rød til bleg rødorange, cen- ter gul	68	106	47	37	62
'Rose Gaujard'	HT	dyb purpuragtig rød, indvendig me- get bleg purpuragtig rød	113	126	99	131	122

Ved bedømmelserne og forsøgsopførelsen er der anvendt de samme retningslinier og principper som ved det foregående forsøg med Lave Roser 1967-68.

Forklaring til tabel 1

De vigtigste resultater fra forsøget er anført i tabel 1 (flere og mere detaljerede resultater vil senere blive angivet i en beretning).

I kolonne A er opstillet de nye sorter, inddelt i farvegrupper, som har været med i forsøget, me-

dens kontrolsorterne ikke er medtaget. Et par sorter, som blev konstateret var fejlnavngivne er ikke nævnt.

I kolonne B er anført, hvilken klassificeringsgruppe sorten henregnes til, og grupperingen er taget dels fra litteratur og kataloger, dels fra registreringer i forsøget.

I kolonne C er anført beskrivelser af sorterens blomsterfarve. Farven er bestemt efter The Royal Horticultural Society's Colour Chart og oversat

til dansk efter J. H. Wanscher, 1953: Blomsterfarvekort, et forenklet farvesprog.

I kolonne D er opstillet det samlede værdital. Hvis sorten kun har været afprøvet ved et forsøgssted, er der ikke beregnet et samlet værdital.

I kolonne E er angivet værditallet, som er beregnet ud fra karakterer, der er indsamlet ved Virum, og F-værditallet ved Hornum. For flere sorter, især de bedste, er de to værdital ret ens, men for andre sorters vedkommende meget afvigende, i nogle tilfælde er det lavest ved Hornum, i andre tilfælde ved Virum.

I kolonne G er angivet delværditallet for overvintring, der er et gennemsnit for hele forsøgsperioden ved de to forsøgssteder.

I kolonne H er på tilsvarende måde opstillet delværditallet for den samlede sundhedsregistrering i forsøgsperiodens forløb.

Konklusion

Forsøgets resultater fremgår af tabel 1. Ønsker

man at finde frem til, hvilke sorter der i forsøget som helhed har opnået de højeste værdier, uanset farve, kan alle værditalle sammenlignes. Oftest har det dog nok mest interesse at finde frem til, den bedste sort indenfor en bestemt farvegruppe, det kan da lettest gøres ved at finde frem til det højeste værdital indenfor denne farvegruppe, og derefter se på de øvrige givne oplysninger, om sortens navn, farvebeskrivelsen, værdital ved det enkelte forsøgssted samt deres overvintring og sundhed.

For at finde frem til de mest dyrkningsværdige sorter af de hidtil undersøgte, må man også se på værditalle fra sortsforsøget 1967-68. Værditalle bør dog ikke sammenlignes direkte som »kontante« værdier, idet karaktergivning foregår ved sammenlignende bedømmelser i hvert forsøg. For at holde værditalle på nogenlunde samme niveau som ved tidligere forsøg medtages kontrolsorter til sammenligning, og karaktertalene omregnes til forholdstal ud fra standardafvigelsen, i forhold til gennemsnittet.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 855057. Abonnementsprisen er for 1973 15,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

RIJSEBILLYDICHE TIL SINNEKJÆR
KØBEMÅN

Trykt i 9.000 eksemplarer